

SIŁOWO KUJAWSKIE

Adres Redakcji: ul. Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz. — Redakcja bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosz, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12. — DZIENIE, OPRÓCZ NIEDZIELI I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-EJ DO 3-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26.

Prenumerata:
na miejscu mk. 900.—, na prow. mk. 1200. Za odnośnienie do domu doliczają się 300 mk.
Ogłoszenia za wiersz nonparel.
Pierwsza strona 200 mk., druga i trzecia 150 mk., czwarta 8-linowa 60 mk. Ogl. drobne po 20 m. za wyraz, tust. druk. podwójnie. Najmn. ogl. 200 mk. Dla zagran. ceny o 200 proc. wyższe.

*Biblioteka
D. O. K.
J. J. J.*

WĘGIEL

dąbrowiecki i górnośląski

w partjach wagonowych do natychmiastowej dostawy poleca

Centrala Rolników Tow. Akc. Poznań, — filja w Włocławku

Telefon 23.

ul. Ogrodowa Nr. 2.

Adres telegr. Centrum.

NA ŻĄDANIE PUBLICZNOŚCI

WYSTAWA KILIMÓW

OTWARTA tylko dzisiaj od g. 12-iej do 6 wiecz.
w lokalu Tow. Krajoznawczego, ul. KALISKA 1.

Sala Teatru „Nowości” w Włocławku

We Wtorek dnia 3 Października 1922 r.

Wielki KONCERT Wielki

Adam KURYŁŁO skrzypek wirtuoz
Tadeusz Raczyński pianista

W programie: Beethoven, Mendelssohn, Chopin, Wagner, Liszt, Couperin, Cartier, Francoeni, Kreisler, Burmaster, Hubay, Wieniawski. — Szczegóły w programach.

Bilety w cenie od 500 do 2500 mk. do nabycia w księgarni W-go H. Neumana, a w dzień koncertu od godz. 6 w kasie teatru. **Początek o godz. 8 wiecz.**

W uznaniu zasługi.

W dniu dzisiejszym przypada 50 lat pracy społecznej Czcigodnego i zasłużonego Jubilata, prezesa Sądu Okręgowego we Włocławku, p. Władysława Nowcy.

Pracownicy sądowi w całym Okręgu, zarówno jak liczni przyjaciele postanowili w tym dniu okazać Czcigodnemu Jubilatowi swe uznanie przez wręczenie odpowiedniego adresu i złożenie upominków do uznania Jubilata.

Szanowna postać Jubilata jest już od dwóch pokoleń zaszczytnie znana na Kujawach, a zwłaszcza w naszym grodzie władysławowym, gdzie nie rozpoczynano żadnych poczynić, nie podejmowano żadnych prac donioślejszych na polu kulturalno-oświatowym; społecznym, aby nie zasięgano

małej rady p. prezesa, lub nie proszono Go o stałe współprawnictwo. Należy nadmienić, że p. Prezes w bardzo wielu wypadkach był twórcą Instytucji i główną sprężyną dalszego ich rozwoju i działalności. Wkładał w nie swoją duszę i swoje poświęcenie, to też ślady Jego pracy pozostały zapisane niezatartymi głoskami i będą wydawały chlubne świadectwo przyszłym pokoleniom.

Korzystając z okazji tego wielce uroczystego dnia, Redakcja „Słowa Kujawskiego”, którego Czcigod. Prezes jest przyjacielem, nieodmawiającym swej współpracy, pragnie podać choć kilka dat biograficznych, przytoczyć kilka faktów, aby w ten sposób dorzucić choć skromny listek do

10.000 mk. nagrody

wypłaci Administracja Słowa Kujawskiego uczciwemu znalazcy srebrnego portycygaru z monogramem W. C., który w dniu 28 IX r. b. zgubiony został w godzinach rannych na ul. Starodębskiej.

laurowego wieńca zasług Szan. Jubilata.

P. prezes Nowca światło dienne ujrzał w Warszawie w roku 1846. Przygotowany wcześniej w domu rodzicielskim do szkół, w roku 1863 ukończył chlubnie znane podówczas i wysoko cenione gimnazjum Szmurły. W r. 1864 odbywał studia wojskowe pod kierunkiem Żulińskiego. W r. 1868 skończył sekcję historyczną wydziału filologicznego szkoły Głównej. W r. 1871 ukończył uniwersytet ze stopniem kandydata nauk prawnych. Młody prawnik zostaje w r. 1872 aplikantem sądowym w Warszawie, a w roku 1877 adwokatem przysięgłym. Po 6-iu latach, t. j. 1883 r., przeniósł się do Włocławka na stanowisko rejenta i od tego czasu jego działalność wiąże się ściśle z naszym miastem. Przez 15 lat piastuje urząd prezesa Straży Ogniowej, tyleż lat piastuje urząd prezesa w T-wie Wioślarskim.

W roku 1898 przeniósł się do Dobrzynia n. W., nie przestając atoli interesować się sprawami naszego miasta i nie przerywa swej ofiarnej pracy w różnych miejscowych instytucjach.

W r. 1905, gdy zaczyna swiętać dla nas era względnej wolności politycznej, p. Prezes zjawia się na naszym gruncie, przyczynia się do spolszczenia szkoły handlowej (dzisiejsze męskie gim-

nazjum państwowe) i zostaje jej dyrektorem aż do czasu wyboru do Dumy, a następnie długoletnim prezesem zarządu. W r. 1907 wybrany jest posłem do drugiej Dumy. W r. 1915 sprowadza się na stałe do Włocławka i bierze od razu czynny udział w ówczesnej okręgowej Radzie Opiekuńczej.

W r. 1917 zostaje wybrany prezesem Rady miejskiej i spełnia ten obowiązek przez 3-letni okres czynności tej Rady. W tymże samym roku, gdy zostało jeszcze pod okupantami przywrócone sądownictwo polskie, p. Nowca zostaje prezesem Sądu Okręgowego i do dnia dzisiejszego piastuje chlubnie ten wysoki urząd.

Poza temi urzędowemi czynnościami p. prezes Nowca nie wymawiał i nie wymawia się od różnych prac społecznych. Powierzano mu różne urzędy i otaczano nieograniczonym zaufaniem. Przez wiele lat piastuje urząd kuratora szpitala św. Antoniego, jest egzekutorem wielkiej fundacji Skarbkowskiej w Osiecinach egzekutorem testamentu ś. p. Mniewskiej z Lubrańca, współzałożycielem i prezesem Rady Wzajemnego Kredytu przez cały czas istnienia, współzałożycielem i członkiem Zarządu cukrowni Brześć-Kujawski i t. d. i t. d.

Obecnie cały swój czas poświęca sądownictwu, w które wkłada niezmordowany zapał i pracę.

Czcigod. Jubilat posiada nieoceniony dar obcowania z ludźmi. Na wszystkich polach swej pracy, już to jako kolega, już to jako przełożony, swym wysokim taktem, wyrozumiałością i obywatelską osobistą pracą, jednał i jednał sobie przyjaciół i prawdziwe uznanie. Sprawy najbardziej może drażliwe potrafił p. Prezes swoim taktem i jasnym pawsze osobistym sądem wyrównać i rozwiązać ku

WYDAWCA: WŁOCŁAWSKIE
KRAJOZNAWCZE
TOWARZYSTWO

DACHÓWKĘ pięknie wypaloną, pierwszej i drugiej klasy, mianowicie: **Karpiówkę, felcówkę, mlich-mniszkę,**
CEGLĘ MASZYNOWĄ,
WAPNO, CEMENT
I TRZCINĘ SUFITOWĄ
POLECA: **JAN KLĄBECKI** Brzeska 8
WŁOCŁAWEK

zadowoleniu stron przeciwnych. Tę szlachetną cechę charakteru podkreślamy i podziwiamy w Tobie Czcigodny panie Prezesie.

Nie wątpimy, że będziemy wyrazicielami powszechnej opinii wszystkich miejscowych i okolicznych warstw społecznych, składając w Twoje, Czcigodny Jubilate, ręce, najserdeczniejsze życzenia.

Żyj i pracuj nam jaknajdłuższe lata.

Ad multos annos!

REDAKCJA.

Wszak Oni żyją

choć kryje ciało ich mogiła — zbrojna kolumną granitową — szeroka mogiła.

Choć nie zdręga życiowym tętmem Ojczyźnie oddane, bohaterkie młode serce.

Oni żyją.

Duchg ich błędzą nad brzegami Wisły i pełnią nadal swoją powinność jej obrońców. — Pełnią jej straż.

Myśl o nich krąży i roznosi wici w narodzie: baczność! formuj sie! wróg tuż!

Oni śpią cicho, lecz gdy od zachodniej rubieży znów czarne gromadzą się chmury, wspomnienie poświęceń ich dla Matki żyje.

I budzą zazdrość: „czemu to nie my; wszak tylnu nas gotowych stanąć murem; gotowych przelać krew do ostatniej nawet kropli.

Gotowych pójść, pójść Wisły brzegiem, aż do jej ujścia: tam, gdzie błękitem fal swoich cichy zasila Bałtyk.

Gotowych z naszych ciał utworzyć wał obronny dla praw naszych — odwiecznych praw“.

Wszak żyją oni w szmerze chlebo-dajnych szumiących zbóż; w precudnej pieśni śmigłych ciemnozielonych sosen, dębów i brzoź płaczących; w rozkwieconych tąg woni precudnej.

Ze nie pustynią dziś, piękny nasz Kraj — uroczą Polska nasza —

Ze nie starte niwy Kujawskich pól kopytami wraźnego konia, stopą hajdamacki —

Ze nie zgliszczą i stopy gruzów, lecz schudne dworki i chaty wiosek naszych strojne zielenią bielą się w wesolej słonecznej pozłocie — To ich zasługa.

*Więc choć prochy ich kryje mogiła zbrojna granitową kolumną — szeroka mogiła...
Oni w sercach wdzięcznych żyją.
I przez wieki wspomnieniem żyć będą.
Irena Gramsowa.*

Sprawa Jaworzyny.

PRAGA 30.9. — PAT. — «Narodni Listy» donoszą, że pomimo energicznego protestu przedstawiciela Czecho-Słowacji Międzyspojusznicza Komisja Graniczna postanowiła sama przeprowadzić regulację granicy, a to ze względu na fakt, że rządy czechosłowacki i polski nie mogły się porozumieć w sprawie zmiany części nowej granicy na północ od Jaworzyny.

PRAGA, 30.9. — A.W. — Benz wniósł w Paryżu ostry protest przeciwko propozycji komisji delimitacyjnej, dotyczącej Jaworzyny. Do Paryża udał się natchmiast w tej sprawie delegat czeski dr. Osuski.

Co niesie dzień?

KALENDARZYK.

Dnia 1 października 1922 r.

W dniu dzisiejszym obchodzi Kościół św. pamiętkę następujących Świętych Pańskich: św. Remigiusza, Bisk. i Wyzn.; św. Aretasa z 504 towarzyszący, oraz św. Pryskusa, Kre-scenansa i Ewagrusza, Męczenników; św. Rodzenia Werysymy, Maksymy i Julji, Męczenniczek.

Wypadki historyczne.

1110 Pobicie Czechów u mostów Krzywickich.
1459 Odparcie Czechów od Wrocławia.

Dnia 2 października 1922 r.

Uroczystość Świętych Aniołów Stróż. Oprócz tego obchodzi Kościół święty następujących Świętych Pańskich: św. Eleuterjusza, Żołnierza z bardzo wielu towarzyszącymi, męczenników.

Wypadki historyczne.

1413 Sejm w Horodle zatwierdza Unię Litwy z Koroną.
1515 Barbary Zapolskiej, żony Zygmunta I.

Cześć bohaterom, którzy w obronie Ojczyzny poświęcili swoje życie. Na wzgórzu, gdzie spoczywają ich ciała, w dniu dzisiejszym zostanie poświęcony pomnik, wzniesiony z ofiarnej grosza tych wszystkich, którzy ocenili zasługi poległych dla Ojczyzny. Zjawi się tam dzisiaj każdy, kto tylko może, aby w ten sposób spłacić dług wdzięczności dla obrońców Wisły i, biorąc udział w uroczystym akcie poświęcenia, wnieść gorące modły za dusze tych, którzy krwią swoją własną obronili życie.

Koncert p. Adama Kuryły skrzypka wirtuoza ze współudziałem p. Tadeusza Raczyńskiego pianisty, który się odbędzie po jutrze t. j. we wtorek dn. 3 b. m. budzi szersze zainteresowanie, gdyż, jak mówi krytyka, z której głosi prasy wiedeńskiej na tem miejscu przytaczaliśmy wczoraj, jest pewne że koncertanci doborem programu i wykonaniem, zgotują ucztę wspaniałą. Radzimy przeto wcześniej zaopatrzyć się w bilety, sprzedaż których idzie rażno w księgarni p. Neumana przy ul. Cygance.

Zjazd Rzemiosła Polskiego. Zarząd Chrześć. Towarz. i Przem. Polskich we Włocławku zwołuje na dzień 15 października r. b. Walny Zjazd Rzemiosła Polskiego powiatów włocławskiego i niezawskiego przy udziale delegatów z pow. lipnowskiego.

„Z T-wa Gimn. „Sokol“.

W niedzielę 1 października o godz. 10 rano w lokalu T-wa zbiórka sekcji honorowej w czapkach mundurowych z kąd ze sztandarem wyruszy na nabożeństwo do katedry.

W tymże dniu o godz. 1-ej pop. w lokalu T-wa zbiórka drużyn żeńskich i męskich, z kąd ze sztandarem wyruszą na miejsce zbiórki ogólnej, celem wzięcia udziału w pochodzie na pomnik poległych.

Z Harcerstwa.

Uroczystość poświęcenia pomnika dla poległych obrońców Włocławka. Zbiórka delegacji na nabożeństwo o godz. 10-ej na boisku gimn. państw. męsk. Zbiórka hufców żeńskiego i męskiego o godz. 13-ej na boisku, skąd nastąpi przemarsz na Stary Rynek dla wzięcia udziału w ogólnym pochodzie i uroczystości poświęcenia.

Nabożeństwo różańcowe. Po-czynając od dnia dzisiejszego we wszystkich kościołach katolickich będzie się odbywało codziennie przez cały październik nabożeństwo różańcowe.

Poświęcenie pomnika. W dn. dzisiejszym odbędzie się uroczystość poświęcenia pomnika dla poległych za Wisłą. O godz. 20 i pół rano nabożeństwo uroczyste w katedrze. O g. 1 i pół po południu zbiórka na Starym Rynku. Wyruszenie pochodu ze Starego Rynku o g. 2 pp. Proszono są wszystkie stowarzyszenia, aby wzięły udział w pochodzie i w akcie poświęcenia. Porządek w pochodzie i przy pomniku będzie ściśle przestrzegany.

Wystawa kilimów. Staraniem oddziału Kujawskiego Polskiego Tow. Krajoznawczego w niedzielę dn. 1 października w lokalu Towarzystwa od g. 12-ej do g. 6-ej po poł. odbędzie się wystawa kilimów wytwórni „Kilim Polski“ w Warszawie.

Nadesłane kilimy według wzorów najwybitniejszych arystów polskich, jak: Czajkowski, Trojanowski, Jastrzębowski, Stryjeński i w inn. cieszyły się niezwyłym powodzeniem na wystawie książki polskiej we Florencji oraz na ostatnich Targach Wschodnich we Lwowie, gdzie rozkupione zostały wszystkie okazowe kilimy.

Mieszkańcy Włocławka po raz pierwszy będą mogli podziwiać krajowy wyrób kilimów czysto wełnianych, wykonanych pod kierownictwem prof. art. malarza Czajkowskiego.

Zamknięcie wystawy. Wystawa ogrodnicza została zamknięta w piątek o godz. 10 w. Sprawozdanie jury podamy w następnym numerze.

Osobiste. Podkomisarz p. Jan Wąsowski został kierownikiem ekspozytury śledczej na terenie Sądu okręgowego we Włocławku.

— W dniu dzisiejszym prezydent Krauze objął obowiązki w Magistracie.

Przedstawienie amatorskie. Dziś t. j. w niedzielę ruchliwa sekcja Dramatyczna Stow. Młodz. Polskiej „Spójnia“ w teatrze „Polonia“ wystawa pod reżyserją ort. dram. p. Jaśkiewicza dramat hist. w 3 aktach 5 obrazach pod tytułem: „Bolesław Śmiały“ napisany przez Józefa Korzeniowskiego. Młodzież nie szczędzi wysiłku i nakładu, ażeby dramat ten wypadł jaknajwspanialej. Całkowity zysk przeznaczony na cele kulturalno-oświatowe Stow. Nie wątpimy więc ani na chwilę, że społeczeństwo włocławskie poprze wysiłki dzielnej młodzieży, wypełniając sale teatru po brzegi, a tym sposobem poprze wspaniały cel jak cele kulturalno-oświatowe Stow. Pozostałe bilety nabywać można dziś o godz. 5 po poł. w kasie teatru. Szczegóły w programach. Początek przedstawienia o g. 7 m. 30 w.

Nowi rozbijacze jedności. W dn. dzisiejszym o godz. 4 popoł. w sali strażackiej, p. poseł Rosset urządza zebranie polityczne... dla rozbijania jedności narodowej.

U wioślarzy. Zamknięcie letniej przystani u wioślarzy nastąpi dnia 8 października.

Powiększenie składu policji. Do Ekspozytury śledczej przydzielono 5-iu ludzi.

Pies policyjny. Ekspozytura śledcza otrzymała psa policyjnego „Aris“.

Baczność inwalidzi! Koledzy, którzy wezmą udział w uroczystości poświęcenia pomnika „Poległym Obroncom pod Włocławkiem“, zgłaszają się na zbiórkę w lokalu Związku w niedzielę 1 października b. r. o godz. 12 min. 30. Uprasza się o przybycie punktualne.

T. N. S. U. W niedzielę dnia 1 października o godz. 7 i pół wiecz. w sali „Towarzystwa Krajoznawczego“ przy ul. Nr. 1 odbędzie się ogólne zebranie członków „Towarzystwa Nauuczycieli Szkół Średnich i Wyższych“ z następującym porządkiem obrad: 1) Zagajenie, 2) odczytanie protokołu, 3) sprawozdanie ze zjazdu okręgowego i normy płać na rok bieżący, 4) wysokość składki członkowskiej, 5) projekt zarządu co do przyszłej działalności Towarzystwa, 6) wolne wnioski.

Życzący sobie należyć do T.N.S. W. proszeni są o złożenie piśmiennej deklaracji. Deklarację przyjmują: w gimn. p. Aspisówny p. Gierzkowska, w gimn. im. Długosza p. Biesiada, w gimn. państw. męskim p. Brodzikowski, w gimn. państw. żeńskim p. Fopp, w gmn. p. J. Steinbokówny p. Przybyłowski i w seminarjum naucz. ks. E. Krauze.

Zasiłki dla Straży ogniwych. Włocławski Oddział Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych w ostatnim czasie wypłacił zasiłki pieniężne następującym strażom: 1) Straży Ogniowej w Kutnie 500.000 mk. na remont narzędzi i remizy, 2) Straży Ogniowej w Smiłowicach (pow. włocławskiego) 200.000 mk. na budowę remizy, 3) Straży Ogniowej w Lubrańcu (pow. włocławskiego) 50.000 mk. na wspinalnię, 4) Straży Ogniowej w Kurowie (pow. włocławskiego) 74.000 mk. na sikawkę, 5) Straży Ogniowej w Turzy-Malej (pow. płockiego) 200.000 mk. na sikawkę, 6) Straży Ogniowej w Makołynie (pow. płockiego) 200.000 mk. na sikawkę, 7) Straży Ogniowej w Deniszewie (pow. płockiego) 200.000 mk. na sikawkę. Oprócz wypłacenia powyższych sum P. D. U. W. stale zasila strażę ogniową zapomogami pieniężnymi, jak również zaopatruje poszczególne stráže w węże i inne narzędzia pożarnicze, przesyłając je bezpośrednio z Warszawy ze Składowicy Strażackiej.

Dziwne lekceważenie. Donoszą nam, że obwodowe biuro wyborcze, mieszczące się przy ul. Gęsiej № 13, nie zawsze jest otwierane o przepisanych godzinach. Dnia. np. 28 i 29 września, interesanci, którzy przybyli dla sprawdzenia swoich nazwisk o g. 3 pp., nie mogąc doczekać się otwarcia biura, odeszli do domu.

Gazety drożeją. Od 1 października wszystkie wydawnictwa pism codziennych i tygodniowych podwyższyły cenę o 70 procent.

Naprawa chodnika. Magistrat przystąpił do układania chodnika przy ul. Kościuszki przy placu kolejowym. W sprawie tego chodnika zabieraliśmy głos niejednokrotnie.

Niedoszęle samobójstwo. Dnia 27 b. m. Irena Lewandowska, zam. u swej siostry Z. Kolcon przy ulicy Żytniej № 96, w celu samobójczym napila się esencji octowej, lecz dzięki w porę zastosowanej pomocy przez jej siostrę, zdołała desperatkę przy życiu utrzymać.

Aresztowanie. Komunistą Barciński został ponownie aresztowany i osadzony w więzieniu.

Hymn narodowy. Donoszą nam, że w jednej restauracji przy ul. Przedmiejskiej g. any był hymn francuski. Hymnów narodowych w restauracjach grać niewolno.

Codziennie pijany. Jeden z gaziarzy przy ul. 3-go Maja jest codziennie pijany. Należy na to zwrócić uwagę.

Kradzież. Przy ul. Słodowskiej № 2 okradziono mieszkanie p. Grünbauma. Szkodę wynoszą 200.000 mk.

Na marginesie.**Plac i zgrzytanie zębów.**

Kiedyś, za lat tysiące, rozbrzni nad światem sąd ostateczny i wszystko dobre będzie pomieszczone na prawicy, wszystko zaś złe pójdzie na lewicę.

Dziś, wobec tego, co dzieje się w Polsce, wspomnienia pięknej nauki wstają w naszej pamięci.

Ma się wrażenia, że to już rozpoczął się ten straszny sąd ostateczny nad światem; a że zwykle, kiedy na świat ma spaść jakaś plaga — zaczyna się od Polski, tak i teraz, rzekłbyś, głos straszliwego sądu rozlega się nad nami.

Co było w Polsce najgorszego (za tego, niestety, jest dużo) skupiło się na lewicy i hula w piekle orgii polityczno-wyborczych; co zaś było zdrowego, dobrego i miłującego kraj — postawione zostało godnie na prawicy.

Obawiam się, że, jeżeli piekło lewicowe zwycięży, niezadługo będzie w Polsce »plac i zgrzytanie zębów«.

Nasza lista jest numer

8

Jest to lista Chrześcijańskiego Związku Jedności Narodowej.

KILKUWERSZÓWKI.**Z POLSKI I O POLSCE.**

× Gen. Sikorski, bawiący przed kilkoma dniami w Londynie, doznał bardzo serdecznego przyjęcia.

× Skutkiem rujnującej gospodarki miejskiej w Łodzi, wiele instytucji miejskich musi być zlikwidowanych. Socjalistyczny Magistrat, mając poparcie socjalistycznej Rady Miejskiej obciążył budżet miasta długami na sumę 1,200 milionów marek.

× Z Piotrkowa donoszą, że tam w krzywdzący sposób dla sprawy narodowej popierana jest lewica.

Z CAŁEGO ŚWIATA.

× Z Grecji donoszą, że pomimo klęski, jaką Grecja poniosła, postanowiono bronić Tracji choćby do ostateczności.

× Kemal pasza zgadza się na umiędzynarodowienie Dardaneli.

× Abdykacja króla greckiego zrobiła w Londynie wielkie wrażenie. Na ogół prasa angielska pisze o królu Konstantynie bez sympatii.

× Prasa paryska powitała z radością wiadomość o abdykacji króla Konstantyna.

× Pod stacją Vala Larga w Rumunii zapadł się most kolejowy w chwili, gdy znajdował się na nim pociąg pasażerski. Na chwilę przed tem po moście tym przejechał pociąg dworski, wiozący królową Marję.

× Z powodu drożyzny i braku papieru wszystkie dzienniki bawarskie zaczęły ukazywać się tylko raz na dzień.

× W miejscowości Santa Teresa we Włoszech wyleciał w powietrze magazyn środków wybuchowych. Wybuch został spowodowany uderzeniem piorunu. Jest wiele ofiar w ludziach.

× Według dzienników, d'Annunzio zamierza wstąpić jako tercjarz do zakonu św. Franciszka.

× W dniu 21 września w Moskwie zaszły wypadki demonstracji i rozruchy robotnicze, spowodowane przez

robotników fabryk Prochorowa i Zyn-
da, którzy wystąpili z żądaniem
zwolnienia swych delegatów aresztowa-
nych przez czerezwyczajkę.

TELEGRAMY.**Walki w Atenach.**

PARYŻ, 29.9. Havas donosi z Aten, że wojska rewolucyjne wylądowały w porcie Pireus i zajęły budynki publiczne. Zajęcie całej stolicy przez rewolucjonistów może nastąpić już bardzo niedługo. W samych Atenach toczą się w dalszym ciągu walki między rewolucjonistami, na których czele stoi gen. Pangulos i zwolennikami króla pod dowództwem gen. Konstantinopolusa i pułkownika Sutosa, dawnego komendanta miasta Aten. Walki toczą się o poszczególne gmachy. Między innymi krwawą walkę stoczono o gmach prefektury policji, zajęty przez rewolucjonistów, z którego w końcu zdołano ich wyprzeć.

Sprawa bliskiego Wschodu.

W przededniu ważnych wydarzeń.

LONDYN, 29.9. Pisma tutejsze wyrażają obawy co do dalszego rozwoju stosunków na Bliskim Wschodzie i podają, że na razie istnieją trzy punkty zagrożone bezpośrednio przez wojska tureckie, to jest Ismid, Czanak i Konstantynopol. Najwięcej zagrożony jest Ismid, gdzie Turcy ścignęli swoje najlepsze wojska i gdzie podobnie jak pod Czankiem przekroczyli strefę neutralną. Również sam Konstantynopol jest silnie zagrożony, wobec czego należy się liczyć z możliwością opróżnienia go.

„Central News” donosi, że Państwa Sprzymierzone, chcąc uniknąć walki z wojskami tureckimi zamierzają opuścić Konstantynopol i skoncentrować wszystkie wojska na Gallipoli, skąd bronić będą cieśnin morskich.

Rosyjski Uniwersytet w Berlinie.

BERLIN. W „Deutsche Allg. Zeitung” donosi, że Rosjanie zamierzają w Berlinie utworzyć rosyjski uniwersytet celem pielęgnowania kultury rosyjskiej i łączności z Rosją. „Deutsche Allg. Zeitung” występuje gwałtownie przeciwko temu planowi.

Olbryzi wybuch we Włoszech.

SPOZZIA, 29.9. — PAT. — Wskutek eksplozji tutejszej prochowni fort Falconare został całkiem zdemolowany. Wybuch spowodował również wielkie szkody w całej okolicy, a zwłaszcza w pobliskiej miejscowości Terenzo, gdzie prawie na wszystkich domach dachy zostały pozrywane, wie zaś domów zostało doszczętnie zburzonych. Według dotychczasowych wiadomości ofiarą katastrofy padło 144 zabitych i 600 rannych. Według informacji „Il Mondo”, przyczyną katastrofy było krótkie spięcie w instalacji elektrycznej wewnątrz prochowni.

Podwójny tryumf narodowy na G. Śląsku.

Polacy zdobyli 34 mandaty. Niemcy tylko 14. Większość mandatów polskich zdobył Blok Narodowy.

KATOWICE (A.W.) Ogólne zestawienie mandatów uzyskanych przez poszczególne stronnictwa do sejmu G. Śląskiego przedstawia się jak następuje: Blok Narodowy 18 mandatów, P. P. S. 8 mand., N. P. R. 7 mand., Ludowcy i mand., Narodowa partja niemiecka (hakatyści) 4 mandaty, Katolicka partja ludowa (centrum) 8 mandatów, niemieccy socjaliści 2 mand., razem 48 mandatów. Jest to ostateczny wynik urzędowy wyborów do sejmu G. Śląskiego.

Urzędowe wyniki wyborów w Cieszyńskim.

KATOWICE. (A.W.) Urzędowy wynik wyborów w okręgu Pszczyna,

LADUNKI SRUTOWE, BRON KRÓTKA I MYŚLIWSKA PROCH

i wszelkie przybory
myśliwskie

polecają na sezon myśliwski
Bracia Rudzińscy Włocławek
Piekarska 15.

TELEFON Nr. 5.

Rybnik, Cieszyń przedstawia się jak następuje: lista I P.P.S. cieszyńska uzyskała 1 mandat, lista II P.S.L. cieszyńskie 1 mandat, lista III N.P.R. 4 mandaty, lista V komuniści o. lista VI P.S.L. G. Śląska o. lista VII niemieccy socjaliści o. lista VIII Katol. partja ludowa niem. 3 mandaty (centrum), lista IX żydzi o. lista X Blok Narodowy 7 mandatów.

Wytuczanie granicy polsko-rosyjskiej.

NOWOGRÓDEK, 29.9. (A. W.) Przy dokładnem wyznaczeniu granicy na odcinku nieświeżsko-mińskim, na skutek porozumienia delegacji polskiej i rosyjskiej w mieszanej podkomisji granicznej, wioski polskie Swirnowo i Kuciec, znajdujące się dotąd na terytorjum sowieckiem zostały przyłączone do Rzeczypospolitej. Mieszkańcy wioski w dniu oswoobodzenia z pod jarzma bolszewickiego przesłali Rządowi Polskiemu na ręce wojewody nowogrodzkiego wyrazy hołdu i radości.

„Wyzwolenie” w przemierzu z ukrainecami.

LWÓW, 29.9. Jest nader ciekawem to, że „Wyzwolenie”, które nie posiada ani jednego zwolennika w okręgu Trembowli, stawia swego kandydata przy obecnych wyborach.

Jak się dowiadujemy, między „Wyzwoleniem”, a ukrainecami doszło do ugody i na zasadzie tej ugody ukrainecy mają popierać kandydata „Wyzwolenia”.

Odezwa artystów.

Od Zw. artystów otrzymaliśmy następującą odezwę z prośbą o umieszczenie.

W Warszawie i w kilku inny większych miastach polskich mają powstać kabarety, w których produkcje odbywać się będą wobec publiczności jedzącej i pijącej przy stolikach.

Sprawę tę rozważała na specjalnem posiedzeniu Zarząd Główny Związku Artystów Scen Polskich przy udziale Naczelnej Rady Artystycznej, grona członków honorowych, oraz członków Kapituły zasłużonych artystów wszystkich gałęzi sztuki teatralnej. Po wyczerpującej dyskusji zebranie doszło do przekonania, że ze względu na moralne zdrowie ogółu, oraz na poważny rozwój kultury artystycznej w Polsce, zakładanie takich restauracji kabaretów jest u nas rzeczą w wysokim stopniu niepożądaną. Nie chodzi tu bynajmniej o istniejące w normalnych warunkach teatralnych kabarety literacko-artystyczne, które spełniają w sposób dodatni swą rolę, łącząc rozrywkę ze zdrowym żartem i ciętą satyrą. Bezpśrednio jednak zetknięcie się produkcji artystycznej z restauracją, winiarnią lub piwiarnią musi wywołać obniżenie się naszego smaku i kultury.

W ciężkich warunkach rozwoju naszej państwowości i życia kulturalnego, gdy trzeba krzepić siły i zdrowie społeczne, gdy sztuka polska z trudem walczy o swój byt, gdy nawet poważniejsze teatry nie spełniają

należyte swoich zadań, schlebając poziomym gustom publiczności — nie godzi się mnożyć przebiegłości wątpliwej wartości moralnej i artystycznej.

Z tych względów uważając, że nasładowanie obcych wzorów w tym wypadku nie jest wskazane, naczelne organy aktorstwa polskiego podają do wiadomości, iż członkowie Związku w teatrach przy stolikach występować nie będą pod rygorem organizacyjnym.

Przewodniczący Związku: (—) Józef Śliwicki.

Przewodniczący Naczelnej Rady Artystycznej: (—) Juljusz Osterwa.

Przewodniczący Kapituły Członków Zasłużonych: (—) Mieczysław Frenkiel. Członkowie honorowi:

(—) Wincenty Rapacki

(—) Józef Kotarbiński.

Nowe książki.

Ks. Nikodem Cieszyński. **Miecz ducha.** Zbiór kazań kwadransowych na niedziele całego roku. Poznań, 1922. Nakład autora. Str. 392.

Ks. Nikodem Cieszyński, rektor kościoła Pana Jezusa w Poznaniu, pracuje niestrudzenie. Zasiła pisma swemi cennymi artykułami, tworzy poważne dzieła i pomimo niezmiernie trudnych warunków wydawniczych, sam ogłasza drukiem. Świeżo opuszcła prasę nowa jego praca p. t. **Miecz ducha.** Jest to zbiór kazań, jak w tytule powiedziano, kwadransowych.

Nie naszą jest rzeczą ocena tej książki pod względem kaznodziejskim, niewątpliwie uczynią to inni. W niniejszej notatce zwracamy uwagę na jedną rzecz, naszym zdaniem, zasadniczą w kaznodziejstwie. Ks. Cieszyński jest pracownikiem sumiennym i kaznodzieją niezależnym. Nie przetrawia tego, co pisali czy glosili inni, ale posiada materiał własny i ten materiał samodzielnie opracowuje. Jak wieniec pięknym kwieciami, tak kazania jego splecionie są z tekstów pisma św. Pismo św. posiada w kazaniach ks. Cieszyńskiego bardzo szerokie zastosowanie i wykład jego jest jasny. To pragniemy podkreślić i pochwalić. Nie wątpimy, że Duchowieństwo zainteresuje się nową książką kaznodziejską i wykorzysta ją w swojej pracy.

Ks. dr. Wacław Kalinowski. **Wykład wiary katolickiej. Część I. Dzieło stworzenia.** Na podstawie Historji biblijnej Starego Testamentu.

— **Wykład wiary katolickiej. Część II. Dzieło Odkupienia.** Na podstawie Historji biblijnej Nowego Testamentu. Poznań, Księgarnia św. Wojciecha, 1922. Str. 230 i 207.

Obydwie książki są bogato ilustrowane i opracowane ściśle według programu, zatwierdzonego przez Episkopat polski, jako podręczniki na klasę pierwszą i drugą gimnazjalną. Wykład jest uproszczony i podaje wiele materiału tak dla ucznia, jak i nauczyciela. Historja Starego i Nowego Testamentu połączona jest z katechizmem. Wykłady są streszczone w pyraniach, co ułatwia pamiętanie rzeczy.

Niniejszym mamy zaszczyt zawiadomić Szan. Kliencie, że z d. 1 Października r. b. przejmujemy na własność **piekarnię p. Favré przy ul. Królewskiej Nr. 25.**

Z poważaniem

T. Buze i S-ka.

OFIARY.

Złożono w Administracji Słowa Kuj. Na dom techników we Lwowie St. Hornowski 5.000 mk.

Ogłoszenie.

W dniu 10 października r. b. o g. 12 w kancelarii N. t. w. w Włocławku przy ul. Kościuszki № 7 odbędzie się publiczna licytacja, in plus" na oddanie w 3 letnią dzierżawę jeziora „Czarne“ o przestrzeni 7 1/2 ha:

Licytacja rozpocznie się od 5 kg. ryb z I ha tytułem rocznego czynszu dzierżawnego, który zostanie przerwany na gotówkę.

Nadleśniczy: K. Teodorow.

Posiadamy na sprzedaż:

Dobra rycerskie, 2040 morgów ziemi pszenno-buraczanej, w tem 40 morg. wody, 110 morg. lasu starego, 200 morg. łąk, 12 morg. parku, pałac o 15 pokojach. Zabudowania masywne pod twardym dachem. 51 koni, 100 sztuk bydła, 50 owiec. Inwentarz martwy nadkompletny. 2 km. od stacji, 5 km. od miasta powiatowego. Cena 250.000.000 mkp.

Wielkopańska rezydencja,

pałac o 14 pokojach w parku 14 morgowym, centralne ogrzewanie, elektryczne światło, do tego 400 morg. ziemi pszenno-buraczanej, 18 koni, 40 sztuk bydła, świny i drób. Inwentarz martwy nadkompletny, b. bogaty. Parowy garnitur do mócecia. Do majątku należy 75% gorzelnia. Okolice malownicza. Cena 120 milj. mk.

Majątek do wydzierżawienia,

730 morg., w tem 80 morg. łąk, 10 morg. wody, 16 koni robotycznych, 5 zrzebców, 32 sztuki bydła, 50 koni, inwentarz martwy nadkompl. Potrzeba do przejęcia 20.000.000 mkp.

„Fortuna” Toruń, Szeroka 32. Tel. 233

Czy chcesz być piękna? piegów, i pozbyć się bez śladu przyszczy, opalenizny i zmarszczek na twarzy? Więc używaj cudownego kremu metamorfozy „Piegiol” z przepisu D-ra St. Martin w Paryżu. — Sprzedają skł. apteczne, apteki, Fryzjerzy i Perfumerje.

Do Magazynu Ubiorów Męskich Wacława Mieszalskiego

we WŁOCŁAWKU, ul. Warszawska Nr. 15 nadszedł wielki wybór garniturów, palt jesiennych, palt zimowych, kurtek na wacie i spodni robotniczych.

Choroby żołądka, kiszki, nerek, obstrukcje, hemoroidy i t. p. radykalnie leczą Szwajcarskie gorzkie zioła Dr. Bauera — oryginalne z marką „Kogut”. Sprzedają apteki i składy apteczne.

BIURO TECHNICZNE H. KINO

Włocławek, Kościuski 5 tel. 109.

HURT i DEHAL.

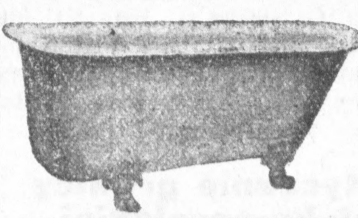
Materiały elektrotechniczne. Przewodniki, sznury, porcelana. Elektrotechniczne liczniki. Żarówki do wszelkich napięć. Druć i elementy do dzwonek. Pasy transmisyjne skórzone „Balata” i z szerści wielbłądziej. Piły tartaczne i cyrkularne. Uszczelnienia do maszyn w płytach i sznurach. Armaturę parową i wodną. Rury gazowe, kotłowe i wiertnicze. Wanny, miski klozetowe i umywalki. Węże gumowe ssące i tłoczące. Węże parciane. Gaza młynska oryg. szwajcarska. Narzędzia ślusarskie i kowalskie. Motory elektryczne na prąd stały.

Skład skór we Włocławku, Nowy Rynek 9. Nadszedł świeży transport skór podszewkowych francuskich, fajferowskich, chromów, glemz, grisona Bókat, przyszwamy hamburskie i t. d.

CHOLEKINAZA H. NIEMOJEWSKIEGO.

Ogólne zastosowanie: Ziola Cholekinazowe, jako oczyszczające wątrobę i krew, stosują się w różnych cierpieniach na tle złej przemiany materji, a więc: przy artretyzmie, kamnicy żółciowej, żółtaczce, piasku nerkowym, sklerozie, wątrobowej duszności, przewlekłych niezżytach, chronicznej obstrukcji, nadkwaśności żołądka, bezsenności, rozstroju nerwowym i, wogóle w wypadkach, gdzie prawidłowość w przemianie materji została naruszona.

Przedstawicielstwo na Kujawy powierzyłem długoletniej mojej współpracownicze p. **Gabryeli Wejss, Włocławek, Złota 2 m. 3,** gdzie zasięgnąć można wszelkich bliższych szczegółów i otrzymać Cholekinazę. H. Niemojewski.

Przedsiębiorstwo wiertnicze kanalizacyjne i wodociągowe

Wł. Mazurkiewicz i Keller

Włocławek, ul. Szpitalna Nr. 15, dom własny.

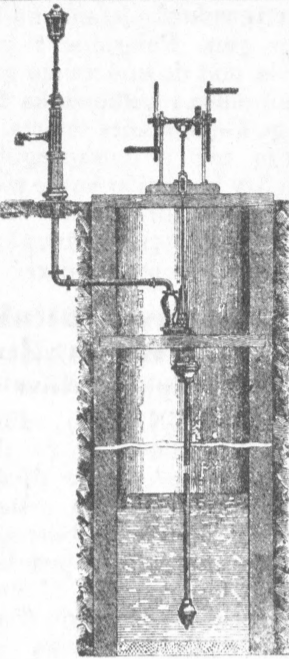
Adres dla depezy: „Mazurkiewicz i Keller”, Włocławek.

Budowa studzien artezyjskich. Poszukiwanie pokładów geologicznych. Zakładanie kanalizacji i wodociągów. Urządzenia buljerów, kąpielowe i sanitarne. Instalacja i ogrzewanie centralne.

Wykonanie z własnych i powierzonych materiałów.

CENY KONKURENCYJNE.

ILUSTROWANY

ILUSTROWANY

KALENDARZ Powszechny na r. 1923

KSIĘGARNIA POWSZECHNA PRZYSTĄPIŁA DO WYDANIA KALENDARZA POWSZECHNEGO NA R. 1923.

KALENDARZ POWSZECHNY BĘDZIE ZAWIERAŁ BARDZO BOGATĄ TREŚĆ I WYJDZIE W WIELKIEJ LICZBIE EGZEMPLARZY.

Korzystna okazja dla ogłaszających się.

OGŁOSZENIA PROSIMY NADSYLAĆ DO KANTORU DRUKARNI DIECEZJALNEJ. KALENDARZ MOŻNA JUŻ ZAMAWIAĆ W KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.

Czytajcie Słowo Kujawskie.

BIURO Komisowo-Handlowe

Włocławek, ulica Szpichlerka 22 m. 2

Pośredniczy przy kupnie i sprzedaży majątków ziemskich, posesji miejskich, placów, młynów, tartaków, cegieln, przedsiębiorstw przemysłowych, fabryk, kinematografów, hoteli, restauracji, sklepów i t. p. .

Biuro posiada swoich przedstawicieli w Poznaniu i na Pomorzu

Baczność! Ważne dla WPA-nów Obywateli Ziemskich, Kupców i Przemysłowców, jako **JEDYNA POLSKA FIRMA;** załatwia wszelkie interesa handlowe w całej Rzeczpospolitej. .

OGŁOSZENIA DROBNE.

Adamski Feliks starszy felczer, Łazarza. Przyjmuje od 9 rano do 8 wieczór. Brzeska № 13.

Do sprzedania kasa ogniotrwała pańcerna, maszynowa krawiec „Singer”, umywalka, lustra, krzesło biurkowe. Kilińskiego № 12 m. 4.

Francuzka rodowita udziela lekcji. Nadleśnictwo Włocławek w Falbance. W. Garczyński.

Fabryka chemiczna wraz z budynkami, maszynami, towarami surowym i gotowym, okazje do sprzedania. Szpichlerka 22 mieszk. 2.

Lokomobila i Elewator do słomy do sprzedania. Wiadomość Włocławek ul. Chmielna 15.

Magazyn mebli T. Dzieciołowski we Włocławku, ul. Cyganka Nr. 11 w podwórzu.

Nauczycielka francuskiego poszukuje pokoju umeblowanego, płatny lub za lekcje. Oferty pod „Pokój” w administracji Słowa.

Okazujnie mam na sprzedaż futrzane palta z francuskich foków i także karakulowe, ceny przystępne W. Ryznar, Cyganka 7.

Osoba pojedyncza poszukuje pokoju przy rodzinie, z oddzielnym wejściem. Oferta do adm. Słowa dla M. K.

Ochroniarka rutynowana z dobrimi świadectwami poszukuje posady. Wiadomość: w biurze Drukarni Diecezjalnej, Brzeska 4, w oficynie.

Pomoconika lub pomoconicy buchaltera poszukuje „Rolnik” w Lubrańcu.

Poszukuje 2 pokoje z kuchnią (ewent. jęden) urzędniczką państwową z siostrą. Zapłacić mogę za pół roku z góry pieniędzmi albo produktami rolnymi. Adres: Królewiecka 3, państwo Rosińscy.

Przyjmę na stancję uczeniec. Opieka troskliwa. Długa 6, J. Krywulłowa.

Wolant 4 osobowy, prawie nowy, na żelaznym szpindzie, mocno zbudowany, elegancko lakierowany, tanio do sprzedania.

Sprzedam zaraz magazyn obuwia z kompletnym urządzeniem. Wiadomość ul. Brzeska 17 m. 4.

Sprzedam niedrogo konia, wóz i platformę. Wiadomość Kapitulna 10 m. 2.

Zgubiłem portfel z dowodami rozmaitemi na imię Czesława Fertykowskiego, a mianowicie legitymację wojskową niemiecką „Entlassungschein”, i legitymację wojskową P. K. U. Inowrocław, oraz 1900 m. i wykazy osobiste. Łaskawy znalazca odda do policji włocławskiej.

Zarząd Kujawskiego Stowarzyszenia Techników podaje do wiadomości członków, że w dniu 1 października o godz. 4. po południu odbędzie się w lokalu Tow. Wioslarskiego Łęska 77 ogólne zebranie, uprasza się, z uwagi na doniosłość zebrania o liczne i bezwarunkowe przybycie. W braku dostatecznego quorum następnne zebranie odbędzie się w drugim terminie w tymże dniu o godz. 5 po południu. Zarząd Kuj. Stow. Techników.

Zgubiono kartę powołania Józefa Olejniczaka wydaną przez P. K. K. Włocławek.

135 morg ziemi pszenno-buraczanej budynku murowane dom mieszkalny o 5 pokojach, kuchni, 5 koni, 16 krów dojnych, 7 jałówek 16 świń, maszyny rolnicze kompletne. Cena 35 milj. mkp. Szpichlerka 22 m. 2.

246 morg ziemi pszennej, w tym 12 mrg ziemi z torfem, dom mieszkalny o 6 pokojach, kuchni, duży ogród owocowy, budynki nowe, murowane, 6 koni, 2 zrebaki, 23 bydła, 4 owce, maszyny rolnicze kompletne. Cena 40 milj. mkp. Szpichlerka 22 m. 2.

3380 morg ziemi pszenno-buraczanej, budynki murowane, d. m. o 24 pokojach (pałac) światło elektryczne, centralne ogrzewanie, 60 koni, 23 zrebaki, 30 wólów, 120 krów dojnych, 35 cielnych, 58 jałówek, 114 cielat, maszyny rolnicze kompletne. Cena 850 milj. mkp. Szpichlerka 22 m. 2.

Ogłaszajcie się w Słowie Kujawskim.

